

MÔ HÌNH NUÔI THỬ NGHIỆM NGỗng SƯ TỬ THƯƠNG PHẨM THEO PHƯƠNG THỨC BÁN THÂM CANH TRÊN ĐỊA BÀN XÃ QUẢNG TÙNG, HUYỆN QUẢNG TRẠCH

HỒNG SƠN

1. Đặt vấn đề

Ngỗng Sư Tử là giống ngỗng nhà bắt nguồn từ Bắc Trung Quốc và Xiberi. Ở Việt Nam, giống này được nuôi ở nhiều nơi thuộc đồng bằng sông Hồng và tập trung ở Hà Nội. Tại Việt Nam, chúng được đưa vào từ rất lâu cho đến nay nó gần như một giống nội cho sản lượng thịt cao hơn hẳn ngỗng cỏ và được xem là giống ngỗng quý.

Tỉnh Quảng Bình có điều kiện tự nhiên, khí hậu nhiệt đới nóng ẩm, rất thuận lợi cho chăn nuôi gia súc, gia cầm, đặc biệt là phát triển nuôi các loài bản địa có giá trị kinh tế như gà thả vườn, ngan, ngỗng, lươn, ba ba, cá chép...

Ngành chăn nuôi huyện Quảng Trạch nói riêng còn gặp nhiều khó khăn, hạn chế, phổ biến chăn nuôi theo quy mô hộ gia đình manh mún, nhỏ lẻ. Về chăn nuôi gia cầm, đa số người dân chăn nuôi quy mô nhỏ. Chăn nuôi nông hộ quy mô nhỏ lẻ thường gặp rủi ro cao do không được kiểm soát dịch bệnh và không được hỗ trợ cập nhật thông tin về giá cả, thị trường tiêu thụ. Các giống ngỗng trên địa bàn huyện đa số là những giống có thời gian sử dụng lâu đã bị thoái hóa nên hiệu quả trong sản xuất không cao.

Chăn nuôi ngỗng Sư Tử rất phù hợp với điều kiện sản xuất của người dân Quảng Trạch, phát huy được tiềm năng, lợi thế điều kiện tự nhiên, kinh tế, xã hội của huyện để nâng cao hiệu quả kinh tế trong sản xuất. Chăn nuôi ngỗng Sư Tử sẽ mở ra một hướng đi mới cho

Ngỗng Sư Tử giai đoạn 16 tuần tuổi của mô hình

Ảnh: H.S

người dân phát triển chăn nuôi gia cầm, tạo công ăn việc làm cho lao động nông thôn và tăng thu nhập cho hộ gia đình. Đây là mô hình có nhiều lợi ích rất cần thiết nghiên cứu để đưa giống ngỗng Sư Tử vào sản xuất trên địa bàn huyện Quảng Trạch và các vùng xung quanh huyện trong thời gian tới.

Mục tiêu của nhiệm vụ là xây dựng mô hình chăn nuôi giống ngỗng Sư Tử thương phẩm theo phương thức bán thâm canh với quy mô 300 con ngỗng Sư Tử thương phẩm, con giống 1 ngày tuổi, trọng lượng bình quân 85-100 gram/con tại hộ gia đình ông Nguyễn Đức Tính, thôn Di Lộc, xã Quảng Tùng, huyện Quảng Trạch, tỉnh Quảng Bình. Thời gian thực hiện từ tháng 3/2023 đến tháng 9/2023; Tiến hành đánh giá khả năng sinh trưởng, phát triển; khả năng thích nghi; đánh giá hiệu quả kinh tế; Đồng thời hoàn thiện quy trình kỹ thuật chăn

nuôi ngỗng Sư Tử thương phẩm phù hợp với điều kiện tự nhiên ở huyện Quảng Trạch.

2. Kết quả nghiên cứu

2.1. Nuôi thử nghiệm ngỗng Sư Tử thương phẩm theo phương thức bán thâm canh

Để triển khai nhiệm vụ, cơ quan chủ trì và chủ nhiệm đã tổ chức tập huấn chuyển giao kỹ thuật 1 ngày về kỹ thuật chăn nuôi ngỗng Sư Tử cho hộ tham gia thực hiện nhiệm vụ và các hộ chăn nuôi trên địa bàn xã Quảng Tùng với số lượng 15 người về chăm sóc, nuôi dưỡng, phòng bệnh và chẩn đoán điều trị bệnh khi cần thiết. Đồng thời, hướng dẫn xây dựng và cải tạo chuồng trại phù hợp cho việc chăn nuôi ngỗng Sư Tử, đảm bảo chuồng trại được xây ở nơi cao ráo, chuồng được thiết kế theo kiểu chuồng có

nền bằng xi măng, mái lợp, tường xây bằng gạch có các ô gió thông thoáng. Chuồng đảm bảo các điều kiện để chăn nuôi: Khô ráo, thoáng khí, dễ thoát nước, ấm về mùa đông và thoáng mát vào mùa hè. Diện tích chuồng 300m², được thiết kế theo yêu cầu kỹ thuật, sân đủ rộng để ngỗng bay nhảy, xung quanh bố trí dây thép gai để tránh ngỗng nhảy ra ngoài. Trong chuồng nuôi sẽ đặt các máng ăn, máng uống đủ số lượng để đảm bảo cho ngỗng ăn uống bình thường. Lắp các bóng đèn tròn sợi tóc 75W, hoặc 100W để chiếu sáng và sưởi ấm cho ngỗng.

2.2. Chăm sóc và theo dõi một số chỉ tiêu sinh trưởng của ngỗng Sư Tử

Tỷ lệ sống của đàn ngỗng Sư Tử qua các tuần tuổi được thể hiện ở bảng 1.

Bảng 1: Tỷ lệ sống của ngỗng Sư Tử qua các tuần tuổi

TT	Tuần tuổi	Tổng số ngỗng (con)	Số lượng ngỗng chết (con)	Số lượng ngỗng còn sống (con)	Tỷ lệ sống (%)	Ghi chú
1	1	300	3	297	99	
2	2	297	2	295	99	
3	3	295	2	293	98	
4	4	293	1	292	97	
5	5	292	1	291	97	
6	6-16	291	0	291	97	
	Tổng	300	9	291	97	

Qua bảng 1 cho thấy, tỷ lệ chết của ngỗng Sư Tử ở giai đoạn 1 tuần tuổi là cao nhất chết 3 con chiếm 3% do các yếu tố vận chuyển quãng đường xa từ tỉnh Hà Nam về huyện Quảng Trạch. Nguyên nhân chết ở tuần đầu là do thời tiết thay đổi, nhiệt độ lạnh dưới 20°C ngỗng dẫm đạp lên nhau làm chết 3 con. Điều kiện môi trường sống thay đổi đã ảnh hưởng đến sức khỏe, một số con tuần thứ 2, 3, 4, 5 ngỗng chết 6 con, nguyên nhân do bệnh tụ huyết trùng. Tuy nhiên, sau khi được chăm sóc, điều trị, nuôi dưỡng, định kỳ vệ sinh sát trùng chuồng trại đúng kỹ thuật, đàn ngỗng đã ổn định và sinh trưởng phát triển

bình thường, tỷ lệ sống tăng lên.

Về khả năng sinh trưởng, phát triển của ngỗng Sư Tử được thể hiện ở bảng 2.

Qua kết quả bảng 2 cho thấy, khả năng sinh trưởng và phát triển của ngỗng Sư Tử nuôi ở xã Quảng Tùng khá tốt. Tỷ lệ nuôi sống qua từng giai đoạn: 4 tuần tuổi đạt 99%, vượt so với thuyết minh đề ra 98,0%. Tỷ lệ nuôi sống qua từng giai đoạn: 8 tuần tuổi đạt 98%, vượt so với thuyết minh đề ra 97,7%. Tỷ lệ nuôi sống qua từng giai đoạn: 12 tuần tuổi đạt 97%, vượt so với thuyết minh đề ra 96,5%. Tỷ lệ nuôi sống qua từng giai đoạn: 16 tuần tuổi đạt 97%, vượt

Bảng 2: Trọng lượng của ngỗng Sư Tử qua các tuần tuổi

TT	Tuần tuổi	Số lượng ngỗng được cân (con)	Trọng lượng trung bình (kg/con)
1	Ngỗng mới nhập về (1 ngày tuổi)	30	0,1
2	4	30	0,9
3	8	30	1,8
4	12	30	3,0
5	16	30	4,3

so với thuyết minh đề ra 95,0%.

Tuy nhiên tỷ lệ tăng trọng lượng qua từng giai đoạn nuôi của ngỗng Sư Tử so với thuyết minh đề ra không đạt, cụ thể: tỷ lệ tăng trọng lượng giai đoạn nuôi 4 tuần tuổi là 0,9 kg/con so với thuyết minh đề ra 1,2kg; 8 tuần tuổi là 1,8 kg/con, thuyết minh 2,7kg; 12 tuần tuổi là 3,0 kg/con, thuyết minh 4,8kg; 16 tuần tuổi là 4,3 kg/con, thuyết minh 7,9kg/con.

Đánh giá hiệu quả kinh tế: Việc đánh giá hiệu quả kinh tế được căn cứ vào việc hoạch toán các khoản thu chi trong suốt quá trình chăn nuôi. Các khoản chi phí được tính toán bao gồm: chi phí mua giống, thức ăn, chi phí vắc xin, chi phí làm chuồng và công lao động. Tuy nhiên, hiệu quả kinh tế của nhiệm vụ bước đầu không như kỳ vọng.

3. Kết luận

Xây dựng mô hình nuôi ngỗng Sư Tử tại huyện Quảng Trạch làm cơ sở cho việc đánh giá khả năng sinh trưởng, phát triển của giống ngỗng Sư Tử phù hợp với điều kiện khí hậu, thời tiết tại xã Quảng Tùng, huyện Quảng Trạch, tỉnh Quảng Bình. Đồng thời, góp phần tăng nguồn cung cấp thực phẩm có giá trị cho thị trường, đáp ứng nhu cầu đời sống của nhân dân ngày càng cao.

Kết quả nghiên cứu là cơ sở khoa học để các cơ quan có thẩm quyền triển khai bảo tồn và sử dụng tốt hơn tiềm năng của giống ngỗng Sư Tử vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội cho các vùng đồi núi trong địa bàn của tỉnh Quảng Bình. Đồng thời cung cấp thêm thông

tin về ngỗng Sư Tử cho ngành nông nghiệp tỉnh Quảng Bình - một đối tượng vật nuôi quý không được quan tâm nhiều.

Nhiệm vụ thành công sẽ góp phần đáng kể vào chủ trương chuyển đổi cơ cấu nông nghiệp theo hướng tăng tỷ trọng các đối tượng vật nuôi có giá trị kinh tế cao theo định hướng của huyện, đồng thời nhiệm vụ đã góp phần tạo ra một nghề mới trong ngành chăn nuôi, tạo công ăn việc làm, tăng thu nhập cho người lao động nông thôn.

Trong thời gian tới, cơ quan chủ trì tiếp tục duy trì mô hình và nhân giống để tiến tới nhân rộng mô hình, chuyển giao kết quả nhiệm vụ nuôi ngỗng Sư Tử tại xã Quảng Tùng nói riêng và trên địa bàn huyện Quảng Trạch và thị xã Ba Đồn nói chung. Lòng ghép với các chương trình hỗ trợ để nhân rộng mô hình, một số hộ có điều kiện, nguyện vọng có thể xây dựng thành các trang trại, gia trại nuôi ngỗng Sư Tử. Liên doanh, liên kết với các nhà hàng, khách sạn, siêu thị... trên địa bàn để tiêu thụ sản phẩm thịt. Lựa chọn một số ngỗng Sư Tử để lai tạo nhân giống nhằm cung cấp con giống và tư vấn về kỹ thuật, chọn chuẩn giống ngỗng Sư Tử để có kế hoạch cho sinh sản.

Với những kết quả đạt được từ mô hình, có thể tiếp tục mở rộng mô hình chăn nuôi ngỗng Sư Tử đang áp dụng, ở các trang trại, nông lâm kết hợp, phổ biến trên địa bàn huyện Quảng Trạch hiện nay, nhằm tạo sinh kế bền vững cho người dân, đồng thời tận dụng tốt nguồn thức ăn sẵn có và rẻ tiền tại địa phương ■